

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 5/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], maloletých [REDAKČIA] a [REDAKČIA] zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátska kancelária, L. Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 194/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA], maloletých [REDAKČIA] a [REDAKČIA] [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2016 doručená spoločná sťažnosť [REDAKČIA], maloletých [REDAKČIA] a [REDAKČIA], všetci [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod 5 C 194/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú navrhovateľmi v „kompenzačnom“ konaní, ktorého predmetom je ich nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá im mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s exekučným konaním, v rámci ktorého došlo k zablokovaniu ich finančných prostriedkov v banke. Podľa vyjadrenia sťažovateľov konanie začalo doručením ich návrhu na okresný súd 8. júla 2013. Sťažovatelia namietajú, že okresný súd si sám navodil prekážku v konaní tým, že aj bez návrhu na začatie konania inicioval konanie, ktorého predmetom bolo schválenie právneho úkonu maloletých vzhľadom na skutočnosť, že maloletí sťažovatelia sú účastníkmi napadnutého konania na strane navrhovateľov. Z doručených príloh sťažnosti tiež vyplýva, že konanie o schválenie právneho úkonu začalo vydaním uznesenia o začatí konania sp. zn. 11 P 194/2016 z 3. februára 2014 (ďalej len „konanie o schválenie právneho úkonu maloletých sťažovateľov“). Okresný súd v uvedenej veci rozhodol na pojednávaní rozsudkom z 10. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok“) tak, že právny úkon maloletých sťažovateľov (podanie návrhu, ktorým sa napadnuté konanie začalo, pozn.) schválil. Proti označenému rozsudku podala odvolanie sťažovateľka [REDAKOVANÉ], ktorá v odvolaní uviedla, že pojednávania sa nemohla zúčastniť a že nemala vedomosť o tom, že okresný súd bude rozhodovať rozsudkom aj napriek tej skutočnosti, že jej splnomocnený zástupca (sťažovateľ a zároveň manžel, pozn.) sa predmetného pojednávania zúčastnil a po vyhlásení rozsudku sa vzdal práva podať odvolanie. O tomto odvolaní sťažovateľky [REDAKOVANÉ] rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 11 CoP 720/2015 z 18. marca 2016.

Sťažovatelia ďalej v sťažnosti uviedli, že okresný súd v napadnutom konaní nemohol konať a účelovo opakovane a zmätočne „vytýčil termín pojednávania na deň 18.09.2015..., keď nemal vedomosť o tom, že rozsudok Okresného súdu Pezinok č.k. 11P 309/2013 zo dňa 10.04.2014 nebol riadne a účinne doručený do vlastných rúk sťažovateľke v prvom rade a ani sťažovateľovi v 4. rade, pričom z obsahu spisu č.k. 5 C 194/2013 mal zákonný sudca vedomosť, že v období od 12.04.2014 do 15.01.2015 bol sťažovateľ vo väzbe..., takže tento rozsudok nemohol nadobudnúť právoplatnosť a ani vykonateľnosť...“.

Z doručených príloh sťažnosti konkrétne z kópie zápisnice o pojednávaní z 18. septembra 2015 okrem iného vyplýva aj to, že sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“) v napadnutom konaní vzniesol námietku zaujatosti na pojednávaní a zároveň informoval okresný súd o tom, že do podateľne súdu doručil námietku zaujatosti.

Sťažovatelia vychádzajúc z uvedeného namietajú, že napadnuté konanie trvá neprimerane dlho, v dôsledku čoho dochádza k porušovaniu ich označených práv. Zároveň tvrdia, že napadnuté konanie má pre nich „*mimoriadny význam*“ a tiež že „*k prietahom v danej veci neprispeli, majú od počiatku záujem na rýchlom a spravodlivom prejednaní veci a rozhodnutí...*“ .

V petite svojej sťažnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol o ich sťažnosti tak, že vysloví porušenie ich označených práv v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom, prikáže mu konať bez zbytočných prietahov, prizná im finančné zadosťučinenie v súhrne 12 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovatelia namietajú postup okresného súdu v napadnutom konaní a tvrdia, že v ňom dochádza k zbytočným priesťahom, a tým aj porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priesťahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vychádzajúc z opísaných úkonov okresného súdu a sťažovateľov v prvej časti tohto rozhodnutia dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu ich označených práv, pretože okresný súd v napadnutom konaní postupoval v súlade so záujmami maloletých sťažovateľov, keď sám od seba inicioval konanie o schválenie právneho úkonu maloletých sťažovateľov. Preto prekážku v postupe v napadnutom konaní ústavný súd hodnotí za zákonnú a nevyhnutnú pre zistenie, či právny úkon zastupujúcich rodičov podanie návrhu, ktorým napadnuté konanie začalo, bol v záujme maloletých sťažovateľov, a teda či právny úkon podanie návrhu bolo účinné a či maloletých sťažovateľov možno v okolnostiach veci považovať aj za účastníkov napadnutého konania. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že sťažovateľ v 1. rade po vyhlásení rozsudku, ktorým okresný súd schválil právny úkon maloletých sťažovateľov, sa ako účastník konania a zároveň splnomocnený zástupca svojej manželky na predmetom pojednávaní vzdal práva podať odvolanie. Napriek uvedenému manželka [REDACTED] proti uvedenému rozsudku (o schválení právneho úkonu) podala odvolanie, hoci právny úkon bol súdom schválený. Následne sťažovateľ v 1. rade na pojednávaniach v napadnutom konaní argumentoval tým, že existuje prekážka vo veci samej, a to skutočnosť, že rozsudok o schválení právneho úkonu nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, a to z dôvodu ním tvrdeného nedostatku riadneho a účinného doručenia. Inými slovami, sťažovateľ sám priznal a tvrdil existenciu zákonnej prekážky v ďalšom postupe okresného súdu v napadnutom konaní, pričom sťažovateľka [REDACTED] proti tomuto rozsudku, ktorým bol schválený právny úkon maloletých sťažovateľov, podala odvolanie, čím zároveň si musela byť vedomá toho, že podaním odvolania môže oddialiť právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku, od ktorého bol závislý ďalší postup súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd konštatuje, že k doterajšej dĺžke napadnutého konania nepochybne prispela aj skutočnosť, že sťažovateľ v 1. rade na pojednávaní konanom 18. septembra 2015 podal námietku zaujatosti, o ktorej bolo potrebné rozhodnúť.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že okresný súd v zmysle stabilnej judikatúry ústavného súdu nenesie zodpovednosť za predĺženie konania v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania, preto zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnených procesných právach bolo potrebné zohľadniť pri posúdení postupu okresného súdu a otázky, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov jeho postupom.

Po preskúmaní časových úsekov, kedy okresný súd mohol vo veci konať, teda neexistovala prekážka v jeho ďalšom postupe, berúc do úvahy aj tvrdenia sťažovateľa v 1. rade, ktorý ešte v septembri 2015 namietal, že konanie o schválení právneho úkonu maloletých sťažovateľov nebolo právoplatne skončené z dôvodov tvrdených vád doručovania, ktorá mala byť podľa vyjadrenia sťažovateľov odstránená až 12. októbra 2015, ďalej berúc do úvahy skutočnosť, že bolo potrebné rozhodnúť aj o námietke zaujatosti sťažovateľa v 1. rade, ústavný súd konštatuje, že okresný súd postupoval v súlade s označenými právami sťažovateľov.

Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že nie každý zistený prierah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prierahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prierahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania pred okresným súdom vo svetle uvedeného nemá sama osebe takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľov, preto ich sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2017